

2
Venerabilis domini Alberti
magni predicatorum ordinis: quon-
dam Ratisponensis episcopi: post illa in
euangelium beati Iohannis ad instantiam
summi pontificis per extrapadum habere
sibi? tunc vigetibus? rome lecta feli-

ciater inchoat.
Aquila gradis. ma-
gnarum alarum. longo
membrorum ductu. ple-
na plumis et varietate.
re: venit ad libanum et tulit inde me-
dullam cedri. Ezechiel. xvij. In ista
auctoritate commendat iohannes euangeli-
sta in scribendo euangelium a sex
in quibus precellit in scribendo. Quorum
primum est a figura quam habet inter
euangelistas per hoc quod dicitur Aquila
grandis. secundum est altitudo et
placens. per hoc quod dicitur magnarum
alarum. tertium est ordo dispositionis
in partibus materie quam scribit in hoc
quod dicitur Longo membrorum ductu. quar-
tum est multitudo misteriorum et sacra-
mentorum per hoc quod dicitur plena plu-
mis et varietate. quintum est conse-
cucio intercomis in scribendo euange-
lium per hoc quod dicitur methaforice ve-
nit ad libanum. sextum et ultimum est
consummatio incorruptionis quam in-
terdit per sacramenta descripta et hoc
typice denotat per hoc quod dicitur tu-
lit inde medullam cedri. Figura autem
quam ad visum in scribendo notat
in hoc quod dicitur Aquila gradis
In quo notatur duo sex figure per
preas et eiusdem virtualis quanti-

tas. figure proprietates propter sex aqua-
le proprietates iohanni attribuitur
Aquila enim acute videt ita ut etiam
solis in rota irreuerberata acie ocu-
li aspice dicatur propter quod visus
acumine: aquila ab acumine nomine
accipiens vocat et ad hoc pullos an-
fui sint probare dicit. Cum enim de
ovis egressi iam per naturam coaduna-
tos habet oculos quolibet pul-
lorum ad rotam solis videndam dispo-
nit et cuiuscumque oculos lacrimari con-
spexerit: illum abiicit et quem illorum pa-
ti solis irreuerberata pupilla depen-
denderit: hunc tamquam suum fouet et
nutrit. Ita iohannes irreuerberato sti-
lo ad lumen verbi quod Sap. vij.
cantor lucis et ne dicit se ouertit
et hereticos hoc est lumen aspice
non valentes de modo ecclesie abiicit Ca-
tholicos autem hoc lumen ituentes sine
ra fide in ecclesie modo sua doctrina
fouet et nutrit. unde Ezechiel. p. Facies
aquile desuper ipsorum quatuor. alij
enim euangeliste humanitatem hominis ihesu
christi describunt: parum se ad divini-
tatem eius eleuantes. hic autem ad eter-
na diuinitatis se attollit et partem de
natiuitate humana se intromittit
Ezechiel. p. Facies aquile extera desu-
per erat. unde intantum extera desuper
erat ut dicit Augustinus. Quod si paulo
alcius intonassent: totus mundus non
intellexisset. propter quod in psalmo dicitur
de ipso tam implenda quam impleta nunc
quod vidit tot secreta purus homo
puri? Nec aquila dicitur grandis

M. Th. u. Sch. 9

200.

virtuali gradie qz cū sint tres
magitudines visiois intellā
lis .i. videre itellāalia dīna visi
one corpali siue sensibili .videre
intellāalia dīna visione ymagi
naria Et videre itellāalia dīna
visione intellāali simplicia .ppf
q̄s visioes paulus sc̄de **Cōrn**
xij .cū dīna conspiceret se in terā
um celū raptū fuisse gloriat̄ .**Jo**
hānes ōnes istas visioes ē adeptus .
De corpali enī ip̄e dicit .i. ca
nōica .i. qd̄ vidim⁹ ⁊ audiuim⁹
⁊ man⁹ nr̄ tractauerūt de verbo
vite hoc ānūciāmus vobis . **De**
ymaginaria at̄ dicit **Apōc** .i. qd̄
vides scribe in libro ⁊ mitte sep
tem ecclesijs q̄ sunt in asya . **De** i
tellāali vō dicit **Joh** .**xix** . qui vi
dit testimoniu perhibuit ⁊ ille
scit qz vā dicit . ⁊ ideo visione in
tellāali cōtemplatus eterna ver
bi .visioe ymaginaria dispensa
cōem ⁊ gubernacōnem ecclesie vs
qz in finem . ⁊ visione corpali hu
mana vbi vidit . ex quib⁹ in epi
stolis ecclesiā ad fidē erudiuit . q̄
⁊ a trib⁹ intellectum eius illumi
nātib⁹ didicit . **Primū** quidem
sancti spirit⁹ inspiracōne . sc̄dm ā
gelica illuminacōe . **tercūm** autē
ih̄u xpi corpali instructōe . de p̄
mo dicit **Joh** . **xxxij** . vt video spi
ritus ē in hōmibus ⁊ inspiracio
altissimi dat intelligenciā . i. **Co**
rinth . **ij** . nos autē nō spiritū hu
ius mūdi accepim⁹ ⁊ spiritum q̄

ex deo ē vt sciāmus q̄ a deo dona
ta sunt nobis . de sc̄do **Dan** . **vij** .
gabriel fac intelligere istā visio
nē . de terco **Joh** . **xij** . vos vocatis
me magister ⁊ dñe ⁊ bene dicitis
sū etem . **Ysaie** . **i** . dñs aperuit mi
chi aurē vt audiā euz tanq̄ ma
gistrū **Per** pmū est iohānes euā
gelista sublimissimus . per sc̄dm
pp̄xeta eximius . per tercū doctor
egregius **Ysaie** . **lij** . Ecce intelli
get seruus meus exaltabit ⁊ ele
uabit ⁊ sublimis erit valde . Ex
altabit quippe i corpali . eleuabi
tur i ymaginaria . ⁊ sublimis erit
valde . in pura simplicia intellā
li visione . **Sic** ergo ē grandis a
quila . qz grandis gūdiōr ⁊ grā
dissima s̄m tres ḡdus acute ⁊ di
uine visionis **Sc̄da** pp̄rietas est
qz alte volat qd̄ ut dicit in celesti
ierarchia dīnus d̄yomisi⁹ altiuo
lū signat dīne cōtemplacōis . nō
enī ioh̄es describit dīna per crea
ta visibilia in q̄bus dei inuenit̄
vestigū . nec describit dīna p̄ cre
ata inuisibilia in q̄bz dīna resul
tāt q̄h p̄ speculū . nec describit di
uina p̄ enigmatis occulta i q̄bz
dīna latēt p̄ allegorie secretū . s̄
describit dīna p̄ ip̄m lumē dīnū .
⁊ ideo altissime euolauit . **Deute**
xxxij . sic aq̄la ad volādūz puōns
pul . su . ⁊ sup . e . w . sic enī docuit
nos a vestigio eleuatos speculū ⁊
enigma trāscēdē . ⁊ i ip̄o m̄arū
scripto luie p̄ cōtemplacōem volare

Apoē. viij. Audiui vocem vnius
aquile volantis p mediū celi. vni
ca em̄ hęc aquila audit p mediū
celi volare vestigium in infimis
non tangens ⁊ in medijs creatu
ris spūalibus speculū ⁊ enigma
transcendens ⁊ vsq; ad celum tri
nitatis se attollens quādo medie
in trinitate p̄one hęc ē vbi descri
bit p̄petatem ⁊ diuinitatē. **Job**
xxxix. Nūquid ad preceptū tuū
elauabit aquila ⁊ in arduis po
net nidum suū. hanc em̄ elua
cionem intellectus perficere non
potuit nisi solus de⁹ ⁊ q; in ardu
issimis sic nidum poneret intelle
ctus. Vnde in prosa dicit de ip̄o
**Volat auis sine meta q; nec va
tes nec propheta euolauit alcius**
Tercia proprietatē ē q; quous fit
auis rapax. tamen sicut ⁊ leo est
sue p̄de cōmunicatiua ⁊ in hoc
laudat **Johānes** q; licet diuina
solus viderit. tamen non soli sibi
retinuit s; ad vtilitatem ecclē epi
scopis ⁊ doctoribus cōmunicauit
tali modo scribens ⁊ tali sermōe
q; itelligi possit. **ysa. viij.** Dume
tibi libz grandem ⁊ scribe in eo
stilo hominis hoc est vt human⁹
intellectus app̄hendere possit grā
dia que i libro eternitatis asp̄xi
sti **Abac. scdo.** Scribe vt percu
rat qui legerit. **p. Cor. ij.** Nō ve
ni ad vos in sblimitate sermōis
aut sapiencie annūciāns vobis
euangelium xpi. **p. Cor. iij.**

Malo quinq; verba loqui sensu
meo in ecclesia vt alios instrua
q; decem milia verborū in lingua
Osee. viij. In gutturē tuo fit tuba
q;si aq̄la super domū dñi. In gut
ture quidem tuba est quādo ser
mo ad cordis refert intellectum
sed super domum domini est qn̄
ad intellectum totius familie do
mus sonans pronūciat. sicut ⁊
aquila volat aperte a nullo suos
volat occultas. Vnde cum tres
sint modi scribendi omne qd scri
bit. videlicet demonstratiu⁹ qui
doctrinalis vocat **Peruasiuus** q;
racionabilia ⁊ probabilia scribu
tur. ⁊ narratiuus quo scribuntur
historie que nec demonstrari nec
peruaderi possunt. **Elegit ioh̄es**
simplicissimum enarracionis mo
dum vt dicit **Criso.** Vt pluib⁹
per hūc prodesset vt sciret q; hu
mano ingenio hęc nec psuaderi
nec p̄bari possunt. s; reuelacione
dina sunt edoc̄ta. **Et** ideo vt dicit
Aug. Maior est hui⁹ scripture
auctoritas q; om̄is igenij huma
ni perspicacitas. **Et** sic alibi dicit
q; credim⁹ debemus auctoritati
q; intelligim⁹ debem⁹ veritati. q;
opinamur debem⁹ errori. **Q̄** ta
aquile p̄petas est q; hęc est auis
solitarie volans ⁊ sedens ⁊ nō cū
grege sicut est cōsuetudinis mul
tarū auium ⁊ in hoc notat cōtem
placionis secretuz qd etiā ab ita
mis vult eē sequestrati. **Tre. iij.**

Sedebit solitarius et tacebit. quia
leuabit se super se. quia qui se super
seipsum vult eleuare solus sedebit
ab alijs mundanis segregatus et
tacebit a tumultu concupiscentiarum
et temptacionum. **Ozee. ij.** Duce eas
in solitudinem et lo. ad cor eius? **Job**
xxxix. contemnit multitudinem ciui
tatis clamore exactoris non audit.
Quinta proprietatis est quod in pruptis et
in locis inaccessis indifacat quod
soli iohannis competit. prupta signat
alta diuinitatis et personalis proprie
tatis que prupta sunt non in se sed
quia accessus ad ea per viam rationis
pruptus est. quia ratio non potest ad
illa et ideo inaccessa dicuntur. **Ps.**
Mirabilis facta est scientia tua ex me
confiteor et non possum ad eam. **Job. xxx**
ix. In pruptis filiabus? moratur
atque inaccessis rupibus. inde con
templatur escam et de longe oculi
eius prospiciunt. **Ab** altissimis enim
theorijis videt intellectus ad que ra
tio non potest. et solida diuinitatis
que sunt que refectioes delcibiles.
conspiciat et de longe super tempus ad
etermitate oculi mentis eius prospe
ciunt. et hoc figuratur per hoc **Jo**
hannis. xxi. quod recubuit in cena su
per pectus domini solide veritatis super
quod fundata est ecclesia hoc enim soli
dum petre et filias est de quo dicitur
Numeri. xxiiij. de summis filiabus?
contemplator eius et de collibus? confide
rabo eius. **Prima** enim veritas filix di
citur propter soliditate. collis propter

altitudine. et ab hac in scribendo
ad plamiora descendit beatus iohannes
Exo. xxxiiij. est locus apud me
et stabis supra petram. ibi ergo mi
dum posuit iohannes. quia in solido eter
ne veritatis mente queuit. et sic ad
plamiora humanitatis que volatum est
mittens descendit et rursu ad alta
reuiolans per resurrectiois gloriam ad
celum volutum reduxit. **Sexta** proprie
tatis est quod ut dicitur frequenter ame
tistum inter oua ponit que lapide ser
pentez a mudo colere ceat ne oua cor
rumpat vel inficiat. **Ita** iohannes hoc
euangelium in mudo ecclesie posuit. vl
timus scribens inter euangelistas ne
virus heretice prauitatis serpens
antiquus imittens aliorum euangeli
starum scripturam corrumperet. et hoc est
dictum **Crisostomi.** et hoc significatum est
Apoc. xxi. vbi vltimum fundamentum
celestis citatis dicit esse amestitum in
cuius figuram **Iohannis** vltimo suum discipulum
fit euangelium ad fugandum virum
hereticorum ut diximus. hoc est lapis
preciosus de monte monecie dicitur sine
macula et heretice prauitatis. **Dicit**
ergo iohannes est dicitur aquila gradibus
Magnarum alarum per quod notat alti
tudo contemplacionis que contemplacione
duabus vtitur alis quarum vna est puri
tas cordis et altera reuelacio veri
tatis. **De prima** dicit **Mathei. v.**
Beati mundo corde qui ipsi deum vi
debunt. de talibus enim dicit **Mathei. vij.**

Per nationes in animas sanctas se trans-
fert. amicos dei et prophetas constitu-
it. Anima enim sancta ut ibidem dicitur se-
des est sapientie et hec est anima cordis
pura et mundi quia sanctitas ut dicitur
Opomisi? est idem quod pura et ab omni
quammeto libera mundicia. quod autem
purior et mundior quam vergo: licetum
nuptiarum continentur. Et sicut dicitur
per. Cor. vii. Virgo cogitat que
domini fuerit sit sancta corpe et spiri-
tu. Secunda ala est de qua dicitur
secunda. Cor. ii. Nos omnes reuela-
ta facie glorie dei specularum in eam-
dem ymaginem transformamur a
claritate in claritate tanquam a domini
spiritu. Hec sunt due ale de quibus
dicitur Apo. c. xii. Date sunt mulieri
due ale a quod magne ventis volarum in
desertum in locum suum. Mulier est ista
est ecclesia. Ale autem puritas cordis et
reuelatio veritatis descripta in eu-
gelio iohannis quibus ecclesia volat vola-
tu templacoms in desertum secrete
e mundo celestis habitacoms in locum
bitudinis eterne deitatis. In qua
sicut dicitur per. Thi. vi. De? iha-
bitat luce inaccessibile spirituali illu-
minacoms. sic ergo Iohannes a quod la-
gradis alarum magnarum est quibus in
cena recubuit supra pectus domini
in quo sunt omnes thesauri sapientie
et scientie dei absconditi sic dicitur.
Col. ii. Logos membrorum ductu-
hoc est terarium per quod significat in
partibus materie quam describit
ordo dispositiois. describit enim

ordinate ubi tantum essentialis quam perso-
nalem proprietate. operatiua virtutez
ubi tantum in se quam in assumpta carne
manifestacoez. ubi prout. ubi eru-
dicionem. ubi sacrificacoez et tandem per
verbum factam immortalitatis glorio-
sa consumacionem sicut infra in libri
patebit diuisione. Sic enim verbum
logum habet ductum membrorum quia in
se primus acceptum. deinde ad crea-
tura essentiali operacione deducit.
Et tantum in mente quam in gratia manifesta-
tur plenum gratie et veritatis. prout
tuum et erudituum in doctrina et mi-
racul cognoscit. sanctificatiuum ve-
ritate passionis et ostendit et consum-
matiuum esse probat per gloriam resur-
rectionis et sic verbum ut dicit Ihe-
ro. multa signat. nam est ratio. est
et supputacio et causa vniuersi
quod rei per quam sunt singula et substi-
tuit. et hoc membrorum ductus logus est
ab eternitate verbi quam ante mundum
inmensus deducta per mundi creati-
onem que per verbum facta est per omnes
dies gratie et veritatis per ihesum christum
facte usque in gloriam resurrectionis
que post mundum per verbi resusci-
tacionem erit futura et ideo aptat
isti a quod dicitur ecci. xxiii. Ad
huc doctrinam quasi antelucanum ef-
fundam et enarrabo eam usque in lo-
gum. Antelucanum enim mixtum te-
nebris doctrina est eterne generaci-
onis quam ad plenum cognosci non po-
test. Enarracio autem in logum est
ordo doctrine per esse nature et gratie

• et glorie facte p verbū quez ordi
nem in scribēdo iohes perficit **Ec**
clesiastica .xxiii. q̄ perficit prim?
scire sapienciā. a infirmior nō in
uestigabit eā. hoc em̄ primus fe
cit iohes a solus q̄ ab etermitate
incipiēs dei sapienciā per ōnem ef
fectū sapienciē in eē nature gr̄ie
a glorie stilū scribendi eduxit.
Plenaplimus a vaietate. Quar
tum ē in quo cōmendat a pleni
tudine numerosa misteriorū a sa
cramentorū vaietate q̄ describit
In misticijs em̄ virtutibus verbi
ōndit in cōmuni a speali verbum
pleniū est gr̄ie a veritatis. q̄ io
hānis. i. gr̄ia a veritas p ihesum
xp̄m facta ē. gr̄ia in affectus in
fornacōe. veritas in itellcūs illu
minacōne. qd̄ postea pticularit̄
in singul̄ ostendit virtutibus a
doctrinis. **Sacramētōrū** etiā va
rietas. qz a baptismus a p̄nia in
absolucōe peccatorū. in lazari fu
scitacōne a eucharistia a ordo in
pt̄atis collacōne ad consecrandū
corpus dominicū. a confirmacō
in sanctispūs insufflacōne. a vn
ctio extrema in cōmendacōne vn
ctiomis marie. q̄ p̄ueit eū vnge
re in sepulturā. a s̄ificacō ma
trimoni in hoc q̄ interfuit nup
cijijs describūt. **Et** ideo inducitur
regina eccl̄a per scripturā iohis
amicta vaietate. **P̄s.** **A**stitit re
gia a dextris tuis i vestitu deau
rato circūdata vaietate. qz ista

vaietate vndiqz radiat aurū di
uine opacōnis. **Ezech.** .xvi. vesti
ui te discoloribz. hoc ē tunica po
limita quā **Gen.** .xxxvii. magn?
patriarcha fecit filio suo dilcissi
mo. has plumas desiderauit qui
dixit: **Renouabit** vt aquile iu. t.
Ysaye. .xl. **A**ssumēt pennas vt a
quile currēt a nō laborabūt vola
būt a non deficient: **Venit** ad li
banū. **Quintū** est p qd̄ notatur
cōsecuacō intēciōnis in scribendo
euangeliū. libandem candid acō
interpretatur a sacramēta euange
lica p iohannē vsqz ad candidaci
onē gr̄ie. que p sanguinem xp̄i
cōsummata ē a vsqz ad candorem
glorie que in resurrectione appa
ruit perducitur a in hoc totaz in
tencōnem suā habet euāgelium
De candidacōne sanguinis dicit
Apoē. .vii. **lauērūt** stolas suas. a
cādidas eas fecerūt in sanguine
agni. **De** candore glorie **Sapien.**
vii. **Candor** lucis eterne a specu
lū sine macula dei maiestatis. sic
p iohem pducitur verbū ex vte
ro patris genitū in ōni splendore
sanctorū **P̄s.** ex vtero ante lucife
rū genui te. **Sic** ex consorcio ser
mois dñi tota resp̄nduit facies
moysi. **Exo.** .xxxiii. qz vir eccl̄asti
c? p doctrinā iohis splēdēs vbi
i cōsumacōe gr̄e. p sangm̄is ablu
cōez a resurrectōis gl̄az. efficacit̄
pt̄cipabit a sic euāgelū ad suā
pueit itencōez a fieri a iō can. iiii.

Xp̄us exponit sp̄o. e. sac̄mētum
sue passionis et oblationis sue de
uocōnem et fragrantiam dicens.
Vadā ad mōtem mirre et ad col
lem thuris et postea vocat spon
sam ad candorem dicens. **T**ota
pulehria es amica mea et macula
non est in te. veni de libano. **S**e
q̄tur. **T**ulit inde medullā cedri.
Quod sextū est et ultimū in q̄ omē
dat a cōsumatione incorruptōnis
quā intendit per sac̄menta descrip
ta. **C**edrus quippe i putribilē esse
dicitur. et p̄ma incorruptio est in ip
sa v̄bi diuinitate vt dicit **Aug**.
q̄ vera incorruptio et immortalitas
vera est imutabilitas. q̄a in h̄is
que mutantur ipsa mutatio non
nulla mors est. p̄. ad **Thi. vlti.**
Qui solus habet imōilitatem et
lucem inhabitat inaccessibilem. **E**t
ab hac incorruptōne inchoat **J**o
hānes et ponit eā radicem om̄is i
corruptōnis. qua cetera incorrup
tōnis per gr̄am et gloriam tā in mē
te q̄ in corpore efficiunt p̄cipia et
deducit in incorruptōnem glorie per
resurrectionē in q̄ incorruptibilis
deus om̄ia efficit in om̄ib. **S**apie
cie. vi. **C**ōsummatio incorruptōis
facit esse p̄imum deo vnde glori
at sp̄osa. **C**āti. p̄. dices. **T**igna
tomorū m̄arū cedrina. q̄a om̄is
habitatio ecclesie h̄is fulat incor
ruptōnib. q̄ a fidelib. participā
tur et in h̄is est tota cōsumatio na
ture rāconal. et scripture et sac̄mē

torū xp̄i p̄fectio. **E**t hoc ē q̄ dicitur.
Ezech. xvij. **H**ec dicit dñs deus.
Ego sumam de medulla cedri sub
limis et plantabo super mōtem ex
celsū et eminentē in mōte sublimi
tom? israhel. medulla incorrupti
onis deitatis vt? est cuius p̄tate
in se latens xp̄us etiam ad in
corruptōnem resurrexit. **J**oh. x.
P̄tatem habeo ponēdi aiam me
am et iterū sumendi eā. **H**ec plāta
tā ē super mōtem xp̄m excelsum in
potissimis gr̄ie munerib. et emi
nētē in altitudine diuine maiesta
tis in monte sublimi dignitatis
hūane nature quā immunē a p̄ctō
assumpsit qui mōs ē domus siue
familie isrl siue om̄ium fidelū per
participacōnem vt om̄es incorrup
tōnis p̄cipēs fiant sicut dicitur.
Eph. iij. **D**onec om̄es occurrant
in v̄z p̄fectū. in mensuraz etatis
plenitudis xp̄i qui est b̄ndictus
in secula seculorū. **A**men. **E**x iā
dictis patet ea que in p̄cipijs li
brorū solent iquiri sc̄z q̄ sit hui?
libri causa efficiens. q̄ materia si
ue subiectū. q̄ forma. quis finis
siue utilitas. quis titulus. **C**ui p̄ti
sapie supponat. **E**fficiēs enī cau
sa p̄ma sapientia dīna est se i ver
bo increato **J**oh̄nem erudi
ens et mouens ad scribēdū. **M**a
the. x. **N**ō vos estis qui loquimini
s̄ sp̄us patris v̄ri qui loquitur in vob.
Sp̄us autē patris sp̄us ē sapiēcie

loquentis propter quod indubitata
scripture huius est autoritas. Et
cum omnis scientia principis per se no-
tis fulciatur per que regitur ad
discens scientiam ut deueniat ad pro-
positum sue intentionis. patet quod omnia
illius scientie principia sunt verita-
tes diuine per spiritum sapientie reue-
late. et ideo certissima. **T**ertium. i. scien-
tie que secundum pietatem est quam promittit
qui non mentis deus. Causa vero
efficax prima exterius est iohannes.
qui archana ubi ab ipso sacro do-
minici corporis fonte potauit. **J**o-
hannis ultio que et recubuit in cena
supra portam domini. **P**rimo. Lingua
mea calamus scribe velociter scribe-
tis. Et iterum audiam quid loquatur
in me dominus deus meus et ideo est fi-
delis. **J**ohannes. xix. qui vidit testimo-
nium perhibuit et ille scit quod verum di-
cit. **V**ic ergo hec scriptura ex int-
eruo autore est autentica. et ex exteri-
ori est fidelis. **M**ateria autem siue sub-
iectum verbum est tam in se quam in suis
proprietas personalibus et in essen-
tialibus consideratum quam etiam in his
que proficiunt in carne assumpta in esse
gracie et glorie. et ideo perfecta est ista
doctrina que nichil de verbi proprieta-
tibus et effectibus obmittit. **E**cce
primo. fons sapientie verbum dei in
excelsis. et ingressus illius manda-
ta eterna. **I**ngressus enim verbi sunt
impletio mandatorum eternorum pa-
tris predestinantis per sacramenta
verbi hominem reducere ad lumen

ubi et vita. et a tali unitate verbi
hec scientia est vna et ut ita dicatur
vnica et non discursa vel dissuta sic
scientie seculares alie medicantes
suffragia: ad sui propositi declara-
tionem. **E**st etiam libera: istius subiecti
libertate. quecumque alia est scientia de
ente creato: ancillas et ancilla est
sed ista ad quam omnes alie referuntur
libera vel sola est vel maxime. vnde etiam
hec scientia liberat. **J**ohannes. viij. **D**ivus
masertis in sermo. meo. re. di. m.
e. et agnosceat veritatem et veritas
liberabit vos. **E**st etiam nobilissima per
subiectum quod est verbum incarnatum quod
nobilissimum est. **P**rou. vi. nobil-
i portis vir eius. quoniam quis enim alii eu-
geliste diuina scribunt. diuina tamen ver-
bi incarnati non scribunt. et ideo io-
hannes nobilior est inter euangeli-
stas sicut euangelium est nobilior in-
ter alias scripturas diuinas. **E**x di-
ctis autem elicitur quod cum scientia vna
sit nobilior quam alia ut dicit aristo-
teles in principio libri de anima
ex eo quod certior est in demonstrando
vel ex eo quod de mirabilioribus in sub-
iecto et subiecti partibus et passionibus
quod ista scientia omnino est nobilissima propter
necessariam causam nobilitatis. verbum
enim dei prima lux est et ratio manifesta
comis et intelligendi omnia que mani-
festantur et intelliguntur et sic certis-
simum est probacionis et demonstra-
cionis principium a quo omnia alia
habent. quod et sunt et principia sunt
verbum etiam dei nobilissimum est et

mirabilissimum int̄ omnia de quibus
vult de subiecto tractari potest.
P̄s. Mirabilis est sciētia tua facta
ex me t̄c. Forma aut̄ ad quam
reducit̄ modus agendi et̄ ordo iā
in p̄missis bita est. quia modus
agēdi nūciat̄ est eorū q̄ intus
spūs sapiēcie p̄ verbum reuelat̄.
et̄ ideo om̄i accēpcōne dignus. **p̄.**
Thi. vltimo. **Fidelisimo** et̄ om̄i ac
cēpcōne dignus. **ij.** **Cor.** xiiij. **An**
expimentū queritis ei? qui in me
loquit̄ xp̄us. **ij.** **p̄.** **Op̄** factō
īspirati locuti sūt sc̄i dei t̄c̄ies. **Et**
ideo vt dicit̄ **Crisostomus** **Ex** cogi
tācōibus in argucijs humanis
non indiget. **p̄s.** Dominus scit
cō. t̄c. q̄. v. sūt. **Rō.** p̄. dicētes se
ip̄los esse sapiētes stul̄i facti sūt
qui cū gl̄iam dei cognouissent nō
sicut dām gl̄ificauerūt. s̄ euānu
erunt in cogitācōibus suis. **psa.**
xix. Cōfundētur q̄ opabāt̄ limū
plecētēs et̄ texētēs st̄talia. **Linuz**
em̄ qd̄ de terra est in fil̄ st̄tilib? :
est ingenij hūani st̄talis excogi
tācō cōplexa in ordiācōnem sylo
gisticā q̄ cōfusa est et̄ incerta respe
ctu reuelācōis dīne. **Ordo** aut̄ iā
patuit ex p̄dictis qualiter de v̄bi
increati p̄petate p̄cedit ad v̄bi
manifestācōnem qd̄ nō nisi suis
p̄petatibus manifestat̄ et̄ v̄bi
manifestati oñdit in miracul̄ po
testatem et̄ erudicōem et̄ sic poten
tis et̄ sapientis v̄bi oñdit factifi
cācōnem et̄ cōsumācōnem i gloria

quā ordo ē cōtinentissimū se esse
p̄ seip̄sum cuiuslibet demōstratuz.
Job. xxix. v̄b̄ meis nichil adde
re audebant et̄ sup̄ illos stillabat
eloquiū meum. **Sicut** em̄ stilla
ordinate post stillaz cadit. ita or
dinate sac̄mēta dei **Johes** pertra
ctat vsq; in finem. **Finis** aut̄ et̄
vtilitas duplex est in se sc̄z quez
semp̄ cōsequit̄. hoc ē sac̄mentoz
v̄bi sufficiens declarācō. **Actu.**
xx. Innocens ego sum a sāguine
om̄i v̄m. **Nō** em̄ sb̄te: fugi quo
min? annūciārē vob̄ oñe conciliū
dei. **Finis** aut̄ in altero qui aliqñ
cōsequit̄ in auditore et̄ aliqñ non
est fidei edificācō. **Job.** xx. **Hec**
aut̄ scripta sūt vt credatis. quia
Ihus ē filius dei et̄ vt credētes vi
tam habeatis in nomine ip̄sius.
Ecc̄. vlt. **Finem** loquendi p̄f
audiam? dām time: et̄ manda
ta ei? obserua. hoc ē om̄is t̄c̄io.
Rō. x. **Finis** legis xp̄s ad iusticiā
om̄i credenti. **Est** etiam finis cōfu
tācō hereticoz male sentientium
de xp̄i v̄bi dei deitate sicut dicit̄.
Ihero. Nichil em̄ p̄hibet vt di
cit̄. **Aristo.** in topicis. libro. ij. q̄
vna sciētia sit duoz velut ambo
rum finū. v̄m? tāq; finis et̄ alte
rius tāq; ei? quod est ad finem et̄
sic est h̄. quia confutācō erroris
elicitur ex declarācōne veritatis.

Titul? aut̄ qui dicit̄ a greco ty
tan qd̄ est solvel radius eo q̄ ad
cōtentū liber illuminat. **Est** incaum

euāgelij iohis: nec dicitur inīdium
tū pro libri pte p̄ma. sed qz de
v̄bo inchoans dat inīdium ois eē a
doctrine. sic moyses in p̄ncipio
v̄borū suozū verbū inīdium esse a do
ctrine posuit a p̄ncipio a ī h̄ finis
sc̄pture redit ad p̄ncipiū. qz iohes
hoc euāgelij senex vltio sc̄p̄
fit. vt ī seq̄ntibz patebit a sic v̄i
ficat illud Apoc. vltio Ego sū al
pha a o p̄ncipiū a finis. Impe
dū em̄ eet sac̄rū eloquū: n̄ a deo
v̄bo iāpiēs etiā in deū v̄bū termi
naret. Qz autē queritur cui par
ti p̄hie supponatur. Dicendū qz si
p̄hia hūana attēditur. sapiēcia
nulli supponit. p̄ma Corin. ij.
quā nemo p̄ncipiū huius mundi
cognouit. hoc ē p̄horum vt ibidē
dicit augustinus. Si autē philoso
phia ē sapiēcia dīna. tunc theo
logye supponit q̄tum ad illam
ptem q̄ est de verbo dei cū suis sa
cramētis. Ex sup̄ius tamē dictis
magis p̄prie dicitur superponi q̄
supponi p̄pter eminēciaz sue dig
tatis. Sic ergo patz de hīs q̄ in
p̄ncipio libri vidēt eē inq̄renda.

Vic libro Iheronim? pre
mittit p̄logū ad istū euā
geliste cōmendacōnem. qui diui
ditur in duas ptes. In quaz p̄
ma oñdit ex virtutibus auctoris
quā ad scribendū hoc euāgelij
habuit cōgruēcia. In sc̄da v̄o
pte sc̄pture sue oñdit ordinem
a auctoritate a necessitate. Prima

harū parciū diuidit in duas p
tes. in quaz p̄ma cōmendat vir
tutes p̄ quas ad scribendū habu
it cōgruēcia. In sc̄da autē p̄t
ip̄ius cōgruēcie rōem. ex ill̄ vir
tutibus assumptā. p̄mo igitur
cōmendatur auctor ex v̄tutibz. Et
circa h̄ duo facit. Primo em̄ sex
auctoris ponit cōmendacōnes. se
cūdo autē p̄ncipalis v̄tus a qua
cōmendat. duplex datur testio
niū. Int̄ sex autē a quibz cōmen
dat. Primo cōmendat a nomie
cū dicitur: hic ē iohes: qz iohes ē
dñi grā vel in q̄ ē grāciavel cui do
natū est. siue cui a dño donacō fa
cta ē interpretat qd̄ nomē in p̄sa
gū futurū iohes accepit qz ḡ
ciā illuminacōnis a mūdiciae corpo
ris p̄ ceteris accepit a dño. Et q̄
tū ad illuminacōem dicē potuit
illud sc̄de Cor. iij. Deus q̄ dixit
de tenebris lumē splēdescere. illu
xit i cordibz n̄ris ad illuminacōez
sc̄ie claitatis dei i facie xp̄i i hū. de
mūdicia at̄ corpis itelligat qz ē
vn̄ de ill̄ de q̄bus d̄r Apoc. iij. q̄
nō inq̄nauerunt vestimēta sua a
iō ambulabūt cū xp̄o in albis. h̄
ē ergo cui datū est a xp̄o dño mu
nus grāri. Eph. iij. dedit dona
lōibus. Hester. ij. largit̄ ē mu
nera iux maḡficēcia p̄ncipalē
sic ego cōmendatur a noie. Com
mendatur sc̄do ab officij diḡtate
euāgelista: h̄ ē doctor a p̄dicator
a sc̄ptor euāgelij. sc̄de Cor. viij.

Cuius laus est in euāgelio p̄ omnes
ecclesias. *psa. xli.* Ad illū euāge-
listaz dabo. sic enim est vt dicit
Matth. xiiij. Verba dōct̄ in re-
gno celozū qui p̄fert de thesauro
suo noua et vetera sic ē eximū inf-
aialia quibz incumbit thronus
dei. *Ezech. p̄. Apoc. iij.* Quartū
animal simile āquile volati. Sic
est plen̄ ocul̄ an̄ ad verbi eterni-
tate. Et retro ad resurrectōis glo-
riam q̄ post tēpa omnia p̄ficietur
respiiciens. sic est rota alior in q̄
diriga dei post regale dignitatem
post sacerdotij oblationem. post
victoriā resurrectōis que. *Ma-
th. Lucas Marc.* describūt alti-
tudiez describens deitatis. *Ezech.
p̄.* Apparuit rota vnā quatuor
habēs facies. Sic ergo dōct̄ p̄
diādo. scribēdo est euangelista.
Tercia cōmēdatō est a discipu-
latu xpi cū dicit. *Vn̄.* hoc ē vni-
cus āthronomace. quia singula-
riter se pre ceteris discipulum ex-
hibuit. Ex discipul̄ dñi. tam i re-
tinendo magistri disciplinam in
fymone q̄ adipiscendo magistri
affectuz in caritatis dilectione q̄
etiam p̄mitādo magistri sui hūi-
litem et māfuetudinem vt dicit
Crisostom. de q̄ruz p̄mo *Johis.*
viiij. Si vos māseritis in fymoe
meo vere discipuli mei eritis. De
secūdo *Johannis. xiiij.* In hoc co-
gnoscēt omnes. q̄a mei estis disci-
puli si dilectionez habueritis ad

iuicē. De tercio et q̄to. *Matth.*
xi. Discite a me. q̄a mitis sū et c̄.
Quarto cōmēdat̄ ab incorrup-
tione carnis cū dicitur. qui virgo.
est enim vt dicit *Aug.* Virgini-
tas in carne corruptibili incorrup-
tōis perpetua meditacō. *p̄. Cor.*
vij. Virgo cogitat que dñi sunt
vt sit facta et corpe et spiritu et sic
fuit sapiēcie dignū receptaculuz
Sap. p̄. In maluolam aiaz nō
introibit sapiētia. nec habitabit
in corpe sub. pec. sed in virgine
am mētem ioh̄is sapiētia ingres-
sa est cuius teca mūdissima fuit
v̄gineum ei? corpe? *ij. Cor.* *iiij.*
Habem? thezauruz istum in vas
ficilibz. hoc ē thezaur? i agro ter-
rem corporis abscondit? *Matth.*
xiiij. quem cōsiderās ioh̄es absco-
dit et v̄dēs vniuersa que habuit
emit agruz illum et sicut pre cete-
ris virgines i celo sequuntur ag-
num q̄cūqz ierit. ita pre ceteris
v̄go *Johānes* secut? dñm pleni-
us iuestigauit deitatis xpi miste-
ria. Quinto cōmendatur a dīna
elcōne cum dicit. est a deo elect?
que electio intelligit̄ i discipuluz
et apostolum et euāgelistā. *Joh.*
xv. Ego elegi vos et posui vos vt
eatis et fructū afferatis et c̄. Ante
hoc tñ erat electus p̄ ḡcie appofici-
onez et eternā p̄destinacōne. *Rō.*
viiij. Quos p̄destinauit cōformes
fieri p̄maginis filij sui hoc et vo-
cauit. *Eph. p̄.* Elegit nos ante

constituōnem nūdi in ipō vt es
semus sādī et imaculati in aspū
eius in caritate. **Math. i. et Luc.**
vi. Elegit duodecī quos vocauit
aplos. **Dexto** cōmendatur a vo
cacione non enī vocatur vt mathe
us ab illicito lucro nec a causa lu
crici liciti sicut a piscacione vocant
petrus et andreas s; ab occupaci
one matrimonij sādī et a deo isti
tuti eo q; prestat impedimentū
vite cōtemplatiue ad statū in q̄
fine impedimēto quis deū potest
contemplari. vnde p̄ma **Cor. vii.**
Aplis prouocās ad statū virgi
nitatis dicit. hoc autē dico nō vt
laqueū vobis imiciāz s; ad id qd̄
honestū est prouocem. et qd̄ sine
impedimēto facultatem prebeat
domino obsecrādi vel dno se ob
seruādi. et hoc ē qd̄ dicit: quez de
nupcijs: hoc ē de sollemnitate nup
ciarū volentē p̄ consensū matrio
nij nubere p̄ coniunctionē carnalis
copule: vocauit deus: qd̄ tamē ex
p̄sse non legit s; opinio ē quorun
dam q; factū sit in nupcijs i cha
na galilee factis. **Johis. ij.** nec in
hoc voluit aliqd̄ peccatū iohēs
i. **Cor. vii.** nō peccat virgo si nu
bit. beacior autē erit si sic pmāse
rit. nec est presumendū q; libidi
ne ductus nubere noluerit iohēs
s; q; tunc fuit p̄pagacō religiōis
cū transfusione seminis. Ideo ig
nar? iam inchoante grāe in nup
cias cōsensit. **Simile** qd̄ habēs

in mente cū sara filia iachuelis q̄
dicit nunq; cōcupiui virū et muni
dam seruauit meaz aiām ab om̄i
cupiscencia. virū autem nō libi
dine meaz s; in timore tuo cōsenfi
suscipe. et ideo statū postq; intelle
xit in xpō. nobilius p̄creari fide
les p̄ verbi incorruptōnem q; per
carnē. statim cū cristo ad fruges
melioris vite cōuolauit et exhic
accepit ecclā q; hī q; contraxerūt
per verba de p̄nti ante carnalem
copulā ad frugem melioris vite
p̄nt conuolare ecclāz altero coniu
ge cōtradicente: **Cui** v̄ginitatis
rē: **Hic** incipit dāe duplex testi
moniū v̄ginitatis q; p̄cipua
v̄tus ē inter eas a q̄b; cōmenda
tur. **Primū** testimoniū est a pre
rogatiua dilcōis **Secūm** est a cō
missa in cruce custodia matris.
De primo dicit au. s. iohām du
plex testimoniū. q; in ore duoz
vel triū testiū stat ōne verbū: da
tur: p̄ scripturā in euangelio qd̄
ipse iohēs describit vnū. s. q; pre
ceteris a deo dilcūs dicit: et h̄ ex
p̄sse non legit s; p̄ antonomasi
am intelligitur **Joh. xxi.** vbi dicit
tur vidit illū discipulū quez dili
gebat ih̄sus qui et recubuit in ce
na super pectus eius. **Et** q̄uis de
hoc sint questioēs difficiles in se
quetibus huius libri explicande
tamē hoc dicit potest q; pre ceteris
dilexit iohēm non s̄m quantita
tem dilectionis. sed s̄m signum.

Et cū dilectio dei ponat effectum i
re dilecta sūm cui? q̄ntitatem ma
ior dilectio v̄l minor dilectio dici
tur. Effectum quidem dilectōis
sūm vitam actiuaz maiorem inue
nim? in Petro cui clauēs cōmisit
et ecclie gregē et sup quem eccliaz
edificādam p̄dixit. **Matth. xvi.**
p̄pter qd̄ et ip̄e petrus vertex et ca
put et p̄nceps dicit ap̄torū. **Effec**
tdum aut̄ gr̄ae in ordine ad vitaz
contemplatiuam maiorem inueim?
in **Johāne** q̄ sup pet̄? dñi re
cubuit quē a dolore mortis p̄suā
dū p̄dixit. cui sac̄menta sue deita
tis reuelauit et q̄ ad hoc p̄ ceteris
dicit̄ dilectus et hui? q̄dem dilectō
nis causā h̄ dicit **Ihero.** esse casti
tate v̄ginitatis. **Sap. iij.** **Hec** ē
que nesciuit thoz in delicto. **Hec**
igit̄ habebit fructū in refectōne
aiar̄ sac̄tar̄. **Crisostom?** autem
causam dilectōnis hui? dicit esse
ingentiam huic ap̄lo mansuetu
dinem i q̄ pre ceteris xp̄o similis
eāt. quia h̄ac etiam in moyse di
lexit. **Numeri. xvi.** **Erat** at̄ moy
ses mansuetissim? viroz om̄iū q̄
erāt sup terrā. h̄ac etiam i dauid
qui erat vir sūm cor dei dilexit. **ij.**
Re. xxij. ip̄e tenerrim? et q̄si lig
m̄ vermicul? qui tāte est lenitatis
vt non sentiat̄ dum tāgit̄ v̄l at
treat̄. **Aug?** aut̄ dicit̄ q̄ cau
sa hui? p̄cipue dilectōnis erat q̄ io
hānes viceūsa etiam xp̄m pre ce
teris dilexit. **h̄** hoc oportuit intel

ligi sūm modum p̄dictū i effectū
cōtemplacōis. q̄a p̄ certo in effe
ctu actōnis petrus pre ceteris fer
uencā? dilexit. **Prou. viij.** **Ego** di
ligētes me diligo. **Secūdu** aut̄
testimoniū ē q̄ huic iohāni ma
trē suā mariā bt̄ssimā virginem
p̄dens in cruce et curā mris ap̄li?
visibiliter non agēs commenda
uit dicens **Joh. xix.** **Mulier** ecce
fili? tuus. ad discipulū aut̄. ecce
mater tua et ex illa hora accepit
eā discipul? i sua et ex illo tūc itel
ligit̄ mortu? fuisse ioseph dñi nu
trici? q̄ si vixisset nō aliū custodē
sup ordinasset. **Tātū** ergo depo
sitū cōmittere iohāni: signum fu
it p̄rogat̄e dilectōnis et aḡuebat
vt virginem mrem v̄go **Johānes**
suaret curā gerēs ip̄i?. **Demqz**
manifestans. **et.** **Hic** ponit con
gruentiam scribēdi euāgelium a
cōmēdat̄is v̄tutib? sūmptā et p̄ci
pue ab ea q̄ p̄cipal̄ est iter eas
et hoc est mēt̄is et corp̄is virgini
tas. q̄a ex hoc q̄ in delectacōnem
coyt? ratio nūq̄ descēdit sincero
rem et clariorem possidet̄ itellectū
et ex hoc patet q̄ perpetue incor
ruptōnis meditatio vt dicit̄ **Aug?**
limpidi? dīna cognoscit. q̄a
vt dicit̄ mercurius termegistus
de? deozū nō nisi abstracto a car
ne itellectū videri valet et cogno
sci. **Ab** hac ergo virtute **Johes**
sumit̄ duas aḡuectas scribēdi.
Vnaz quidem ad v̄bi increati

proprietates. alterā autē ad im-
cium signorū quod pretermis-
it ab alijs euāgelistis solus ponit
iohannes. Et hinc duo pars
ista diuiditur in duas ptes. In
p̄ma autem harū parū tria fa-
ciat. Hieronimus quorū primum
est q̄ se v̄ginem iohānes i prin-
cipio euāgelij demōstrauit. sc̄dm
est per quid se virginē ostendit
Tercium autē est vsq; q̄ verbi
noticiam in scribēdo deduxit. Di-
cit ergo: demiq; quia scilicet vir-
go erat et aquila qui n̄ ad carnē
sed ad lumen in̄scriptū o-
culos duxerat opus ic̄mans sue
scripture: incorruptibilis verbi
quia materia sue scripture ē in-
corruptibile verbum quod incor-
ruptibile de incorruptibili patre
incorruptibiliter ab eterno gene-
ratū est. solus inter euāgelistas
vel inter ōnes scriptores qui de
verbo paterni intellectus scripse-
runt vt socrates et plato et an̄ hos
mercurius trimegistus testatur
per scripturā verbum eternū car-
nem factū eē in vltimis tēpori-
bus et hoc quidem scribēdo fāt
manifestās ip̄o facto i euāgelio
sic a se desc̄pto qd̄ erat ip̄e vel qd̄
erat ip̄e qui virgineo intellā et in-
corrupto aq̄lia visus v̄tute sic et
nū lumen cōspexerat. et hoc ē qd̄
dicit augustinus. q̄ in libris philo-
sophorū legerat in principio eē x̄-
bū in paterno intellā et q̄ ōnia

per verbū facta sūt. h̄ nō legit ibi
verbū carnem factū esse. hoc autē
plane patet i libro socratis de nā-
tura deorū et in fine p̄mie partis
thimēi platōis. et in libro trime-
gisticū de distinctiōe deorum et
causarū composuit. Testat̄ autē
hoc iohānes nō solum per ea que
dicta sūt sed etiam primū figuli
ponens int̄ omnia q̄ xp̄us fecisse
legit qd̄ in nupcijs fecit dom̄?
vbi mutauit aquā in vinum. Jo-
hānis. ij. et insipidas delcātiōes
et generaciōes carnis ad sapore
celestiū et intellā aliorū gaudiorū
cōmutauit vt dicit Crisostomus.
in hoc ostendens quod vel quid
erat ip̄e sicut prius qui ad sapore
vini de insipiditate aq̄ transferat
vnde dicit seruasti vinū bonum
vsq; adhuc. hoc autē fecit vt le-
gentib; ad intellctū spiritalē
euāgelij suū demōstraret ip̄a
lōne q̄ vbi dom̄? ad nupcias
mentales in v̄mione sp̄s creati
ad increatū inuitatus per fidei et
cognitiōis deuocōnem debeat de-
ficere et abici vinū carnalis gau-
dij nupciarū carnalium et virgi-
nitatis mūdicia i integritate cor-
dis generari. Eph. v. Nolite in-
briari vino in quo ē luxuria. loth
enī thēmulentus filias corrupit.
Genesis. xix. noe inebriatus i ge-
nitalibus nudatus. turpis appa-
ruit. Genesis. nono. tolofernes po-
tatus et crapulat; a vino capite

truncat? fuit. **Judith**. xiiij. **Bal**
thasar vinum bibes regnum per
didit **Dani**. v. et sic sepe patz q
vinum dilcacionis carnal metez
deuiginas corrupit et i pdicoem
adducat. **Contra** sicut dicit. **Da**
ni. p. **Daniel** pposuit in corde suo
ne pollueret de mensa cibi regis
terreni neqz de vno pot? eius. ac
cepit gram itelligedi secreta diui
na. **Ecces**. ij. **Cogitavi** a vino ab
strahere carnem meaz vt animu
meu tnsferrem ad sapientiam et
vt demostret legentibus q vbi
inuitat? est dñs. omia q in homi
ne sunt debeant apparere noua.
Apo. xxi. **Dixit** q sedebat in thro
no. **Ecce** noua facio omnia veteri
bus imutatis vbi sb veteri lege.
Per aqua insipide carnal omix
tionis fiebat ppagacio. mutacio
ergo veter? est tnsitus carnalis io
cunditatis insipide q magis est
in nupcijs ad iocunditate sapide
delcacionis q e in vniione spiritu
um creati et increati in icorupco
ne itelleat? p. **Cor**. vi. **Qui** ad
herz deo vn? spūs est. **Leuit**. xxv.
Nouis supuentib? vetera pi
cietis. ij. **Cor**. v. **Si** q est in xpo
noua creatura vetera omia tnsierit
et ecce noua sunt omia. **Hoc** aut
euangeliu. **Secunda** pars est
in q locum et ordinē scripture **Jo**
hānis determinat. et diuidit in
duas ptes. **In** qz prima tangit
scripture huius locum ordinem

et autoritate. **In** secūda autē oñ
dit causā quare ipse **Jeronimus**
omū horz non expōit racōnem.
Prima autē hāz pciūm tria con
tinet. scz ordinē locū et scriptoz
Jobānis autoritate et diligēciā
scriptoris et ordinem tpris hui?
euangeliij ad euangelia aliorum
euangelistaz. **In** pmo horz duo
facit. tāgit em scribēdi ordinem.
et descripti ordinis iduat racōez.
Dicit ergo de loco scripturē. **Hoc**
aut euangeliū iohes scripsit vt
posteris pficeret in asya qd ad
omē dacoem facit euangeliij. qā
in asya minore q ē grecia: multi
tudo fuit sapiētum et hātorum. p.
Cor. p. **Greci** sapiētiam qrun
et tangit ordinem tpons dicēs.
Postea q in pathmos isulā ad
quam p domicianuz relegat? fu
erat. sicut dicitur **Apo**. p. **Apoca**
lipsum qd reuelacio interpretatur
scripserat. qā sicut dicit **Aug?** i
glosa a tēpore dominice ascensio
nis p annos. xlv. absqz ad nini
culo scribēdi vsqz ad vltima do
miciani tēpa pdicauit. s; a sena
tu romano occiso domiciano. pre
ceptoqz q omia reuocarent que
domician? fecerat et q ifaustum
domiciani nomen et ymago de li
gmis et lapidibus eraderetur vbi
cumqz scriptūm v; sculptūm iue
nretur tūc enim pmittēte curia
cum de exilio redisset **Johannes**
ephefim cōpulsus ab ep̄is aspe

de coeterna deitate filij cū p̄re sc̄p̄
sit cōtra hereticos - q̄ eo absente
in ecclesias in quibus fidez fun
dauerat apostolus irrepserant q̄
cristum ante beatissimā mariam
fuisse negabāt cōtra quos scribit
verbū in principio fuisse - et in fi
ne temporū carnem factum fuisse
et sic euangeliū s̄m ordinem tem
poris post apocalipsim scripsit io
hānes et hoc ē quod dicit. Aliq̄
tamen ordo ē librorū quo ad con
tinendā ipsorū - quia in euāgelio
fundacio ecclesie per sacramenta
cristi describit̄ et in apocalipsi gu
bernacio ecclesie fūdate vsq̄ ad
ultima tempora p̄ figuras presi
gnatur et sic euangeliuz est ante
apocalipsim. **H**uius autē dupli
cis ordinis subiungit causam di
cens - vt cui: verbo dei in prin
cipio canonis hoc ē canonicē scrip
tuē in principio genesis - incorrup
tibile principuz quo ipsum om
nis creature principū est et eter
num prenotatur cū dicit̄ **I**n pri
cipio deus creauit celū et terram.
et dixit deus fiat lux et facta ē lux
et cetera. hoc em̄ facta sunt omnia
per verbū incorruptibile - quia ip
se dixit et facta sūt - ei etiā verbo
crederetur p̄ iohānem virginēz.
virginēū intellectum habentem
finit in ultimo libro canonis in
corruptibilis - et hoc factum est in
euāgelio vltio s̄m tēpus descrip
to - quando dictū est: **I**n principio

erat verbum: vel in vltimo libro
s̄m continencie librorū ordinem
hoc est in apocalipsi - et hoc auto
ritate probat cū dicit̄ dicente cri
sto per iohānem **A**pocalipsi - vl
timo **E**go sum alpha que est pri
ma l̄ra et principū primū siḡt. et
o q̄ est vltima in alphabeto gre
corū l̄ra et finem desiḡt. qz ipse ē
canonicē scripture principū et fi
nis. **D**icitur autē canonica scrip
tura qz ea loco canōis hoc ē regu
le vtimur in credēdis et faciendis
et sperandis **Gal.** - vltimo quicun
qz hanc regulā secuti fuerit pax
sup illos et misericordia et super
isabel dei. **E**t hic est iohānes **I**n
hac pte describit̄ autoritas et di
ligēcia scriptoris. **A**utoritas in
presciēcia futurorū et miracul. di
ligēcia vero in hoc qz p̄ experimen
ta multa docuit fidez xp̄i discipu
los. dicit̄ ergo **E**t hic tante digni
tatis et autoritatis est iohannes
huius scriptor euāgelij q̄ sciēs ex
psciēcia futurorū que certitudi
naliter nō haberet nisi p̄ spiritū
d̄m̄. **i. Cor.** - ij. que sūt dei nemo
nouit nisi spūs dei. **A**ctū - i. non
est vestrū nosse tēpora vel momē
ta que pater posuit in ptate sua.
superuēnisse ex decursu tēporis vel
officij qd̄ acceperat a deo - se cūda
Thimo. - iij. **E**go iā deliboz et tē
m. - re. in. **D**ie recessus sui in q̄ no
tatur anime immortalitas: que
ad deū recedit. **sc̄da Corinth.** - v.

Autem? et bonam voluntatem habent? magis peregrinari a corpore et penitus esse ad deum. phil. pri. Cupio dissolui et esse cum christo esse enim cum christo multo magis melius est. Conuocatis ad modum patriarche Jacob. Gen. xlix. Congregamini filii Jacob et audite uerbum patris vestri. discipul. qui disciplina fidei ab eo erant imbuti. Eccl. vlti. Appropinquate ad me in uocati et congregate uos ad domum discipline in epheso in qua sedes erat metropolitana. ysa. ij. de syon exibit lex et uerbum domini de iherusalem. promens christum in se habentem. vel promens christum. hoc est christi fide. promens inquit hoc est probans per multa experimenta signorum intuitiue. hoc est per multa signa que experimento probauerunt et uirtute et fide. Fides enim non nisi per signa probari potest. Demonstratio enim non habet locum in fide. quia demonstratio cogit ad conscientiam. fides autem non est nisi credere uolens ut dicit Aug. Cetera potest homo nolens credere autem non nisi uolens et ideo demonstratio non habet locum sed euacuat fidei meritum. quia sic dicit Gregori. Fides non habet meritum cui humana ratio prebet experimentum et ideo fides que est super rationem probat per signum quod est ultra nature uirtute. quia sicut dicit Grego. rebus mirabilibus fide prebent facta mirabilia et in hoc notat diligentia docto

ris qui per multa fide firmavit. de scedens sine dolore per christi sibi factam reuelacionem. in defossam profundam sepulture sue locum in quo tamen non corpus eius. sed manna scaturiens inuentum est propter quod quidam pie autem ante eum corpore et anima in celum esse translatum sicut quod ex uerbis christi pie accipit. Jo. xxi. Sic enim uolo manere donec ueniam. facta oracione per confirmacionem discipulorum. appositus est in loco beatitudinis ad patres suos patriarchas et prophetas vel angelos qui eum in forma theophanie in illuminationibus diuinis genuerunt. Gen. xlix. finitis sicut quibus filios instruebat. collegit pedes suos super lectulum suum et obiit appositusque est ad populum suum tam extraneus hoc est in uicinis a dolore mortis et hoc erat miraculum. quia bonus homo etiam plus quam alius in morte dolere debuit ut dicit plinius tamen quidam ex hoc accipiunt quod non sit mortuus. sed superest gloria immortalitatis. sed hoc non esse sciendum dicit hugo de sancto victore. quia sententia hoc in omnibus obtinet firmitate. morte moriemini et ideo probabili dicit eum esse mortuum. sed statim resuscitatum sicut et uirginem gloriosissimam et sic dolorem mortis absorbit gustus eterne felicitatis non sic ut non esset. sed ut amaritudo eius non sentiretur. Cor. xv. absorpta est

mors in victoria. vbi e mors vi-
ctoria tua. vbi e mors stimulus
tuus. q̄ a corrupcōne carnis in
cocupia inuenit aliena. cū virgo
elcis a dño virgo in euū pman-
sit. Tame post ones ac. Dic po-
nit ordinē istū euāgelij ad alia.
a dicit q̄ vltio scriptū sit. a sub-
iūgit rōnem. Dicit ergo q̄ licet p
multa signa xpm̄ prop̄hisset tam
ab epis rogatus: post ones: illos
euāgelistas sc̄p̄fit. Sed tūc que-
ritur. qz ex q̄ mathaus et alij suf-
ficiēter scripserāt videt̄ scriptuā
sua sup̄flua. Ad hoc dicit greḡ.
sup̄ illud Ezech. i. rota in medio
rote. Si quis quid mathaus sen-
seit. id qd̄ marcus lucas iohes.
a tūc videtur q̄ vno euangelio
habito cetera sūt sup̄flua. Rūdet
ad hoc q̄ verū est q̄ idem dicit̄
euangeliste q̄ntū ad materiā hi-
storie a sacramentoz xpi. a ideo
sūt veri testes cōcorditer fidē pro-
bātes s̄ nō idem dicit̄ q̄ntū ad i-
tēcionē pticularem a ea p̄ q̄ deue-
nitur ad illaz intēcionem a q̄ ad
h̄ sūt diuersi a necessarij omnes.
Matheus enī q̄uis in omni at-
tendat ordinariē historiā xpi. ta-
mē in particulari intēdit astruē
xpi regalez dignitatē. a ideo ma-
xime ponit ea p̄ que deuenit in il-
lam intēcionem omisis q̄busdā
alijs adhuc nō expresse faciētibz.
Marcus etiā historiā cristi ordi-
nare intēdit s̄ tamen pticulariter

victoriā casti intēdit a ea specia-
liter ponit per q̄ illa pb̄ari poteit.
Et sic lucas intēdit pb̄are sacer-
dotiū. Et iohānes deitatem. Et qz
per idem s̄m diuersas cōsideracio-
nes venit i diuersa. ideo quedā
eadem ones ponūt. quedam au-
tem diuersa per que diuersas fu-
as intēcionēs ostēdūt. a ex h̄is
patet solucio q̄sitorū. Subiūgit
autē racōnem quare post omnes
scripsit dicit̄: a hoc virgini debe-
batur: dicit̄ quidam sicut vere
cūdo qui nō vltro se ingerit sed
vltimo coactus hoc qd̄ faciendū
est facit s̄ hoc nichil ē. quia in ta-
libus spūalibz virgo magis fit
audax. precipue quātō iam p̄fe-
ctam habet etatē. Si enī iunior
eēt annis diceret cū eliu Job. xxx
ij. Junior sū tempore vos autez
antiq̄ores ideo veritus sū ostēde-
re sentēciam meā. Sed dicendū
q̄ vltimā faciē euangelio adicere
que ē faciēs aquile virgini debe-
bat hoc est virgineū intellectuz
h̄nta. qz per visibilia regalis di-
gnitatis a victorie a sacerdotij ve-
nit ad inuisibilia dimitatis. pri-
ma Corint. xv. nō prius qd̄ spū-
ale ē s̄ quod aiāle est. deinde qd̄
spūale. Greḡ. vt dū inuisibiliter
deū agnoscim? p̄ hūc i inuisibiliū
amorē rapia. Quorū tamē ps vl-
tima est i qua ondit quare dicit̄
ordinis rōnem nō exposuit. dicit̄
ergo: quoz tū: euangeliorum vel

scriptorū tali ordine. tēporis dis
posicio. quare vnus tēpe scripsit
an̄ aliū a p̄fecte quidē scripsit a
tamē secūdo locū scribēdi dederit
v̄l quorū librorū euangelij Jobā
nis a apocaliph ordinao diuer
sa s̄m tēp? a cōtinētiā v̄t in an̄
habitis dictū est. ideo ex certa cō
scientia non exponit a nob̄ p̄ ra
cōnem expressam a expositiua v̄t
in auditore vel lectore sciēdi desi
derio has rōes collocato. Per h̄
enim q̄ aliq̄d tagit a nō enucia
tur: excitatur a collocat in altero
desideriū sciēdi. a s̄uet querētib?
lorū ōnium rōnes fruct? laboris
per meritū a studiū iquificōis.
p̄s. Querite dñm a cōfirmamini
q̄rite faciē eius sēper. a s̄uetur
deo qui solus est magister intus
docēs. Math. xxi. Vn? est magi
ster v̄r qui i cel̄ est. doctrina ma
gisterij qui it? docet q̄rentes. ex
hoc de reuelatis habere debet gra
ciarū actiones.

Capi. p̄.

In p̄ncipio eāt v̄bū aē.
Iste liber v̄t dixim? v̄t
de s̄bieto est de v̄bo icre
ato in se a in carne assumpta s̄m
sua sacramenta cōsiderato. a sicut
dixim? in aliorū euāgelistarū ex
p̄sicoibz: ōnia q̄ inducūt quilibz
eorū ad s̄ue p̄p̄e intencōis indu
cūt manifestacōnem. Ita etiā Jo
hānes oīa q̄ inducūt: ad hoc idu
cūt v̄t diuinitas v̄bi manifeste
tur a sic p̄betur habere faciē a q̄le

inter aīalia thronū dei aī circumstā
cia. Diuidit autē iste liber tot?
in duas p̄tes. q̄ruz prima de p̄p̄e
tatib? p̄sonalibus a essentialib?
v̄bi increati in se cōsiderati est.
Secūda autē est de p̄p̄etibus
v̄bi in creaturam rōnalez ad s̄a
cificādum eā p̄cedentis. Et inci
pit ibi. fuit homo. et patet ordo
istaz p̄cūm sicut ē ordo etermita
tis ad tēpus. Prior autē harum
p̄cū diuidit in duas p̄tes. ita q̄
primo ponit p̄p̄etates p̄sonales
a essentiales p̄ q̄s v̄bū refertur
ad p̄sonas diuinas. Secūdo at
ponit v̄bi eēnciales p̄p̄etates
s̄m q̄s refert ad creatura p̄ ip̄sum
ibi. Oīa p̄ ip̄sum facta sunt. In
priori haz p̄cū q̄tuor cōtinētur
p̄p̄ositiones q̄tuor v̄bi eterm p̄p̄e
tates ōndentes. quarū p̄ma est
q̄ dicit. In p̄ncipio eāt v̄būm
per quam ōndit v̄bi ad intelle
ctū paternū inseparabilitas. Secun
da ē q̄ dicit. a v̄bū erat apud
deū. per quā ōndit v̄bi s̄m quā
p̄cedit a paterno intellectu disti
guēs p̄p̄etas. Tercia ē q̄ dicit. et
de? eāt v̄būm. p̄ quā ōndit v̄bū
bi ad paternū intellectū eēncial
v̄mitas. Quarta ē que dicit. hoc
erat in p̄ncipio apud deū. p̄ quā
ōndit v̄bi ad p̄num intellectū
coēqlitas a coetermitas a sic ōnis
cōfutat heretica p̄auitas. Dicit
ergo. In p̄ncipio eāt v̄būm: ōn
dens inseparabile esse v̄būm ab